

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Actus Fidei ad salutem necessarius est in substantia
supernaturalis: Vbi etiam de differentia ex parte objecti formalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO SECUNDA.

Actus Fidei ad salutem necessarius, est in substantiâ supernaturalis: Vbi etiam de differentiâ ex parte objecti formalis.

DICENDUM itaque, Actum Fidei sicut operet, seu qui conducit ad salutem, esse in substantiâ supernaturali: ita Suarez lib. 2. de gratiâ, cap. 4. Molina in Concordiâ, artic. 13. Disp. 7. & 8. Vasquez 1. 2. Disp. 184. Lugo hic, Disp. 9. Sect. 2. & alii passim, videturque expressa mens S. Thomæ hic, quæst. 6. art. 1. & 1. 2. quæst. 109. art. 1. & alibi, ut ostendit Suarez lib. 2. de gratiâ, cap. 5. num. 4. Sanctum Thomam sequuntur Alvarez de auxiliis, d. 65. & reliqui Thomistæ. Idem docet Curiel 1. 2. quæstione 109. articulo 1. Turrianus Disp. 46. Sectione tertiâ, estque communis hodie sententia.

Hanc conclusionem probant aliqui; etsi enim inquirunt, idem objectum materiale, restitutio scilicet alieni, tam ab actu naturali, quam supernaturali attingi possit, semper tamen volunt differentiam aliquam reperiri ex parte objecti formalis motivi, ita ut actus supernaturalis aliquid semper diversum ex parte motivi seu objecti formalis habeat, quod non habet actus naturalis: ita Vasquez hic, Disp. 86. cap. 6. Turrianus opusc. 2. de gratiâ, Disp. 8. dub. 8. & opusc. 13. dub. 3. Tannerus tom. 3. Disp. 2. quæst. 2. n. 71. & omnium acerrimè Suarez tom. 4. in 3. partem, Disp. 3. Sect. 6. & libro 3. de gratiâ, cap. 11. Hi, inquam, omnes affirmant, omnino necessarium esse in actibus naturalibus & supernaturalibus diversitatem aliquam assignare ex parte objecti formalis.

Hanc tamen rationem impugnavi tomo præcedente, Disp. 114. Sect. 3. Dico itaque nullam esse necessitatem ut actus virtutis naturalis & supernaturalis distinguantur ex parte objecti, sed utraque ex eodem planè objecto formali, seu motivo, circa objectum aliquod materiale veritari potest. Sæpè tamen ex parte objecti formalis invenitur inter eas diversitas. Hoc secundum constat apertè, sicut namque sunt motiva, seu objecta formalia naturalia, ita & supernaturalia; nil ergò vetat, quin actus naturalis tendere possit in motivum naturale, supernaturalis in supernaturale.

Prima itaque conclusionis pars, actum scilicet naturalem & supernaturalem in idem objectum formale tendere ex naturâ suâ posse, probatur; objecta quippe supernaturalia, gratia scilicet, visio beatifica, unio hypostatica, &c. cognosci possunt actu naturali: si enim quis rerum supernaturalium planè ignarus, Ethnicus exempli gratia, fidelem aliquem dicentem audiat, Deus benè in hac vitâ agentibus, & in gratiâ deccidentibus, quæ eximia quædam & supernaturalis qualitas est, dat visionem beatificam, quæ etiam est quid supra omnes naturæ vires, Ethnicus, inquam, hoc audiens, & gratiæ & gloriæ habet apprehensionem naturalem, sed secundum omnes harum etiam dari potest apprehensio supernaturalis, ergo & dari de iisdem poterunt duo judicia, naturale alterum, alterum supernaturale,

I. Actus Fidei divina est supernaturalis quoad substantiam.

II. Afferunt nonnulli dari in actibus differentiam ex parte objecti formalis.

III. Virtus naturalis & supernaturalis sæpè non differunt ex parte objecti formalis.

IV. Ostenditur actum naturalem & supernaturalem non distinguuntur semper ex parte objecti formalis.

Gratia & gloria dari potest apprehensio naturalis & supernaturalis.

Scotus tum hic, tum in 1. d. 17. q. 2. & in 4. d. 49. q. 11. dicere videtur hunc modum consistere in majore intentione actus, quam haurit ab habitu Fidei, quamvis actus in suâ substantiâ sit naturalis. Sed contra, intentio siquidem actus, ejusdem planè ordinis est cum actu ipso, nec aliud ad eam requiritur quàm major conatus potentie & concausarum naturalium, ergo si ad actus substantiam concursus ille Dei sit naturalis & debitus, ad intentionem non erit supernaturalis & indebitus. Contra secundò: Concilia namque & Patres docent, actum Fidei supernaturalem necessarium esse ad salutem, nulla tamen certa intentio ad hoc ab iis requiritur, sed modò actus sit propter divinam auctoritatem debite elicitus, quantumvis remissus sit, sufficit juxta illos ad hoc intentum.

Supernaturalitas non consistit in majore actus intentione.

V. Alia modo declarandi supernaturalitatem quoad modum.

VI. Ex habitibus infusis præcisè actus non redduntur supernaturales.

VII. Non consistit supernaturalitas actus in illius facilitate.

Habitus naturales dantur facile posse, supernaturales simpliciter.

Alio modo procedit Caietanus 2. 2. quæst. 171. art. 2. ad 3. ubi duo actuum genera distinguit; quidam enim, inquit, supernaturales sunt in genere entis, ut visio beatifica, de qua & similibus dictum est numero primo. Alios tamen ait esse actus, ut Fidei, Spei, & Charitatis, qui non in entitate seu substantiâ, sed tantum in genere moris sunt supernaturales. Quoad entitatem ergo docet hos actus solis naturæ viribus elici posse; ut tamen, inquit, sint supernaturales, seu meritarii (utramque enim hanc rationem confundit) debent ab habitibus infusis procedere, à quibus dignitatem hauriant, & proportionati reddantur ad salutem consequendam.

Hæc tamen sententia nullo modo est probanda; si enim habitus supernaturales dignificare possint actus in substantiâ naturales, dignificare eosdem poterit gratia habitualis, quæ subiectum ipsum gratum Deo reddit, & visione beatificâ, seu gloriâ dignum, ergo ad hoc munus non est opus habitibus supernaturalibus: nec minis digni essent hi actus si elicerentur per auxilium extrinsecum. Deinde habitus supernaturales seu infusi, sunt ex naturâ suâ operativi, & ad horum actuum efficientiam ordinantur, unde actus isti sunt in entitate supernaturales, quod enim petit principium supernaturale, supernaturale sit necesse est, si enim intra naturæ limites contineretur, principium ei naturale sufficeret.

Tandem quod dicunt Durandus, Paludanus, Gabriël, & alii, modum scilicet hunc supernaturalitatis situm esse in majoro actus facilitate, non subsistit; quantumvis namque actus aliquis cum difficultate eliciatur, conducit nihilominus ad obtinendum beatitudinem, imo quò major in eo eliciendo est difficultas, eò meritum frequentè est majus. Deinde Concilia & Patres gratiam & auxilium supernaturale requirunt ad hos actus, non faciliter, sed simpliciter eliciendos: in hoc etiam juxta omnes, habitus supernaturales seu infusi distinguuntur à naturalibus, quod illi dent simpliciter posse, hi facile. Manifestum itaque videtur non ad solam actus facilitatem, sed ad ipsam ejus entitatem ac substantiam dari habitus infusos. Hæ præcipuè rationes sunt supernaturalitatem quoad modum in actibus declarandi: alias minoris momenti, quæ passim videri possunt in auctoribus, omitto.

Tom. II.

ergo actus Fidei naturalis & supernaturalis habere possunt idem motivum, seu objectum formale. Et idem dicendum de actibus voluntatis.

V. Ratio à priori cur actus naturalis & supernaturalis differant, potest esse eadem.

Ratio autem à priori hujus conclusionis est, quamvis enim actus specificentur ab objectis, non tamen ab iis specificantur solis, sed aliunde etiam naturam suam & specificationem desumunt: sicut enim in rebus physicis duæ actiones diversorum specie agentium circa eundem terminum (Solis exempli gratia & ignis circa calorem A, qui, ut suppono, ab utrovis sigillatim produci potest) sunt specie diversæ ratione principiorum, quæ specificè distinguuntur, quamvis terminus, quem respiciunt & producent, sit idem, hoc ipsum inveniri potest in actionibus notionalibus, seu actibus intellectus, idem objectum representantibus, sicque actus naturalis & supernaturalis, licet terminentur ad idem objectum formale, possunt nihilominus ratione principiorum, seu causarum, quas connaturaliter petunt, specie distinguui.

VI. Declaratur quo pacto una cognitio circa idem objectum possit esse specifice distincta.

Res hæc declaratur exemplo in agentibus naturalibus reperto: duo namque actus intellectus, quos habent duo Angeli specie distincti de eodem objecto, specie distinguuntur ob specialem ordinem, seu relationem, quam singuli dicunt ad suum principium, entitatem scilicet vel intellectum Angeli, à quo eliciuntur. Eodem ergo modo, quantumvis actus Fidei naturalis & supernaturalis tendant in idem objectum formale, possunt nihilominus distinguui specie ex diversitate principii quod respiciunt, & à quo postulantur produci, nempe actus naturalis nudum hominis vel Angeli intellectum, supernaturalis verò habitum Fidei infusum, à quo simul cum intellectu procedit; hinc enim clarè constat diversum specie prædicatum intrinsicè in uno actu relucere, qui non relucet in alio, exigentiam nimirum diversi specie principii, & actum illum, qui per se petit principium supernaturale, nec unquam existere potest ex solis naturæ viribus, esse supernaturalem, quamvis ejus objectum sit quid naturale, jam enim ostendimus & actum naturalem tendere posse in objectum supernaturale, & actum supernaturalem in naturale.

VII. Idem Fidei naturalis & supernaturalis credi potest.

Uterius ostenditur Fidem naturalem & supernaturalem circa idem objectum haberi posse, Deo namque aliquid revelanti credere nos Fide divinâ supernaturali posse nullus negat: posse etiam hoc Fide naturali fieri videtur manifestum, credere enim Deo nihil aliud est, quàm propter Dei auctoritatem imperare assensum, ac judicare rem ita se habere, hoc autem vires naturæ non excedit. Confirmatur: Si enim homines in purâ naturâ fuissent creati, potuisset Deus illis aliquid revelare, & illi Deo dicenti credere, cum & homini aliquid dicenti, naturaliter credamus, eoque facilis, quod ejus auctoritas est major, seu quod perfectiorem habet rerum cognitionem, majorisque probitatem, seu quod magis remotus est à voluntate fallendi; multò ergo magis credere naturaliter possumus Deo, cujus nimirum auctoritas est infinita, nec falli ullo modo aut fallere potest. Confirmatur secundò: Deus hominibus in purâ naturâ existentibus potuisset præceptum aliquid imponere, & ipsi acceptare, ad quod necessarium fuisset credere Deum id præcipere, eique hoc dicenti Fidem adhibere.

Hominibus in purâ naturâ creatis potuisset Deus aliquid revelare, & præcipere.

SECTIO TERTIA.

Declaratur ampliùs quo pacto non requiratur ut actus naturalis & supernaturalis semper differant ex parte objecti formalis.

QUARTO probatur actum naturalem frequenter idem omnino objectum habere cum actu supernaturali: Hæreticus siquidem, qui aliquos veros Fidei articulos credit, assensum iis præbet quia à Deo sunt revelati, & ex imperio voluntatis firmiter iis adhæret. Nec respondeas, quod à plerisque adversariorum responderi video, Hæreticum non ob divinam revelationem, sed ob alia quædam argumenta hisce articulis assentiri: Hoc, inquam, ne respondeas; primò enim, quæ tam valida ab hæretico, aut alio quocunque, solo naturæ lumine, humanique intellectus viribus excogitari argumenta possunt, quæ suadeant aperte dari Trinitatem, Incarnationem, & alia hujusmodi mysteria, quorum gloriâ & fulgore offuscatur & opprimitur humana, imò Anglica mens, & velut noctua caligat ad Solem.

Deinde tenacius multo & immobilius his Fidei mysteriis adhæret hæreticus, quàm ulla argumenta naturalia persuadeant, quod exinde aperte constat, paratus namque est veritates alias, quæ evidentiores ipsi longè clariorèscque videntur, negare quàm hæc mysteria esse à Deo revelata, quod indicio est, eum propter divinam revelationem hoc præstare; hæc enim sola tantam ei parere potest firmitatem: cum namque rationes, quæ contra Trinitatem ei occurrunt, multò illi validiores videantur ad hoc mysterium negandum, quàm sunt motiva credibilitatis ad illud credendum, cum etiam voluntas magis motivis hisce moralibus tantum ad hoc moveatur, quàm argumentis illis, quæ apparent evidentiâ, ad contrarium, signum manifestum est, ob divinam auctoritatem eum ad huic mysterio assentiendum induci, cum nullis apparentibus rationibus ab eo possit dimoveri. Tandem, ut alia minoris momenti omittam, communis est Theologorum sententia, Christum Dominum res omnes naturales hujus universi, non scientiâ tantum naturali, sed etiam supernaturali & infusâ cognovisse, ergo scientiâ naturalis & supernaturalis non semper distinguuntur ex parte objecti.

Quintò eadem veritas, non requiri scilicet in actu naturali & supernaturali diversitatem ex parte objecti, ostenditur in actibus voluntatis: Deus enim ut auctor naturæ, & ob beneficia creationis & conservationis amari secundum Theologos potest amore supernaturali, & tamen S. Thomas & alii circa hoc idem objectum affirmant dari posse amorem in substantiâ naturalem, qui tamen actus maximè inter se distinguuntur, & idem est de donatione elemosynæ, & similibus, ergo circa idem haberi potest actus naturalis & supernaturalis.

Objicitur primò à Patre Suarez lib. 2. de gratiâ, cap. II. S. Paulus ad Thessal. 1. cap. 2. ubi gratias agit Deo Apostolus quòd Thesalonicensis acceperunt Verbum Dei ut Verbum Dei, ergo ut affirmat Suarez, ipso facto quod acceptetur ut Verbum Dei, seu credatur ob auctoritatem divinam, aperte evincitur esse opus supernaturale, ex pe-

I. Hæreticus veros aliquos Fidei articulos credit, quia à Deo sunt revelati.

II. Tenacius longè his mysteriis adhæret hæreticus, quàm ulla persuadeant rationes humana.

Nulla excogitari causa potest tam firmi crederi assensus præter divinam revelationem.

III. Exempli ab actibus voluntatis desumptis præbatur non esse necessariam diversitatem in ob-

IV. Objicit. Apostolus Thesalonicensis acceperunt gratias pro actibus Fidei Thesalonicensium.